

TIRSDAG 8. MAJ 1945

Berlingske

400 af de 2000 danske politiske Fanger i Tyskland døde

Sammenholdet og Viljen er vort stærkeste Vaaben, siger deres Tillidsmand

OMKRING 2000 Danske blev under Besættelsesmagtens Terror i Danmark slæbt fra deres Fædreland og anbragt i de berygtede tyske Koncentrationslejre. Omkring 400 af dem vil aldrig mere se deres Fædreland. De satte Livet til i den Kamp, de var gaaet ind i. De øvrige er nu alle i Sverige med Undtagelse af de Kommuniste, som fra Stuthof reddes til Moskva af Russerne, og saa Tillidsmanden for alle de politiske Fanger, svensk Røde Kors for to Uger siden hentede til Sverige fra Neuen Gamme, hvor alle skandinaviske Fanger samledes midt i Marts efter den svenske Intervention, der førte til det gode Resultat.

Tillidsmanden er Sergent i Livgarden Erik Jacobsen, en ung, kraftig Jyde fra Vejle, 24 Aar gammel. Han er allerede sund og rask at se til igen trods de 15 Maanedes Fængsels- og Koncentrationslejrhold, han har gennemgaaet, siden han blev taget lige først i 1944. Visborg — Horsørød — Froslev — Neuen Gamme — Meppen — Neuen Gamme — Froslev — Sverige er hans Rejserute.

— Men det er ikke mig, det gælder, siger han. Det er Kammeraternes Sag, jeg er kommet herhjem for at klare. Jeg er deres Tillidsmand og har været det, siden jeg med et Hold Kammerater fra Neuen Gamme blev sendt til Koncentrationslejren i Meppen nær den hollandske Grænse. Vi Danske indsaa, at det var af Betydning at optræde samlet, og vi fik meget ud af det. Vi optraadte altid som en Enhed i Meppen, og vi blev Lejrens knyttede Næve. De øvrige Fanger var enkelte Individier; vi var en samlet Organisation, og det førte trods alt til noget i Forhandlingerne med de tyske Lejrledere; vi opnaaede adskilligt. Vi Danske i Lejrene i Meppen og Neuen Gamme stod ubrydeligt samlet i alle Spørgsmaal, og der var aldrig Uenighed, selv om vi var politiske Fanger af højst forskellig politiske Overbevisninger. Vi delte alt, Sorger og Glæder, og det klarede os igennem. Vi vilde ikke give op — vi kæmpede paa de Fronter, vi kunde. Vi holdt os saaledes fri for Lus midt i en Lejr, hvor det vrimslede med Utøj. Vi tvang for Eksempel den berygtede Obersturmführer Tuman i Neuen Gam-

me, en Djævel, der har Hundreatusinde Menneskeliv paa sin Samvittighed, til at lade os faa Bad i de sidste Uger.

— Hvor var der værst?

— Jeg havde mine værste Maaneder i Meppen. Vi sleet som Bæster med at grave Tankfælder og Bunker. Maden var mere end ringe, og af Tøj havde vi kun Laser. Kulden var for Resten altid værre end Sulden; i Meppen laa saaledes 75 pCt. af Fangerne uden Tæpper paa det bare Gulv i Træbarakker i November—December. Slem var ogsaa Mangelen paa Fodtøj. Man stjal vore danske Sko og Støvler, og af de Trætøfler, vi fik i Stedet, paadrog mange sig Saar i Fødder og Ben, der medførte dødbringende Infektioner. Af de 132, vi var, efterlod vi 18 Kammerater paa Kirkegaarden. Aftenen før, vi sendtes tilbage til Neuen Gamme, var vi paa Gravene — jeg havde selv været med til at grave flere af dem — og lagde Kranse med røde og hvide Baand. Hver eneste Grav blev smykket.

— Hvordan skaffede De dem?

— Vi havde en Gartner blandt os og

en Fyrreskov ved Lejren. Han bandt skønneste Kranse af Fyrregrene, Baandene „organiserede“ vi. Man kun organisere alt for Cigaretter.

— Forsøgte ingen at flygte?

— Ingen Danske i Meppen. Flugt søg straffedes med frygtelige Prygl de Marinesoldater, der bevogtede bagfter sendtes Flygtningene til anden Lejr, hvor de vel blev hængt. Senere skød man straks Fanger, der forsøgte Flugt.

— Hvordan fik De at vide, at I skulde hjem?

— Der var allerede Rygter om sven Røde Kors' Intervention i Meppen, en Dag — den 15. Marts — sendtes tilbage til Neuen Gamme. Der mødt vi med de norske Fanger og andre Danske, og alle havde vi trods Venne Død og Mishandlinger overalt — særligt slemt havde det været for Danskerne i Porta i Westfalen — end et Haabets Glimt i Øjnene. — Vi vil ikke give op. Jeg fik en straalent Kammerat at arbejde med Nordmanden Sverre Løberg, de norske Fange Tillidsmand, og endelig kom jo Røde Kors-Komiteen med Grev Folke Bernhott i Spidsen og Kontorchef Hval fra det danske Udenrigsministerium. Den sidste Maaned i Neuen Gamme bare sov og spiste vi. De præfulde Røde Kors-Pakker gav os Huld,

En samlet Mindeappell for de Døde

— Hvad vil De nu opnaa for Deres Kammerater?

— Jeg er her udelukkende for at handle om en samlet Hjemkomst. Det er vort store Ønske, at vi sammen maatte vende tilbage til vort Fædreland. Det er saa Meningen, at vi, inden vi skilles, ved en Mindeappell kan minde de Kammerater, vi maatte efterlade paa Kirkegaardene og i Askeurnerne i de tyske Koncentrationslejre.

Liber.

400 af de 2000 danske politiske Fanger i Tyskland døde

Sammenholdet og Viljen er vort stærkeste
Vaaben, siger deres
Tillidsmand

OMKRING 2000 Danske blev under Besættelsesmagtens Terror i Danmark slæbt fra deres Fædreland og anbragt i de berygtede tyske Koncentrationslejre. Omkring 400 af dem vil aldrig mere se deres Fædreland. De satte Livet til i den Kamp, de var gaaet ind i. De øvrige er nu alle i Sverige med Undtagelse af de Kommuniste, som fra Stuthof reddedes til Moskva af Russerne, og saa Tillidsmanden for alle de politiske Fanger, svensk Røde Kors for to Uger siden hentede til Sverige fra Neuen Gamme, hvor alle skandinaviske Fanger samledes midt i Marts efter den svenske Intervention, der førte til det gode Resultat.

Tillidsmanden er Sergeant i Livgarden Erik Jacobsen, en ung, kraftig Jyde fra Vejle, 24 Aar gammel. Han er allerede sund og rask at se til igen trods de 15 Maanedes Fængsels- og Koncentrationslejrhold, han har gennemgaaet, siden han blev taget lige først i 1944. Visborg — Horsørød — Frølev — Neuen Gamme — Meppen — Neuen Gamme — Frølev — Sverige er hans Rejserute. — Men det er ikke mig, det gælder, siger han. Det er Kammeraternes Sag. Jeg er kommet herhjem for at klare. Jeg er deres Tillidsmand og har været det, siden jeg med et Hold Kammerater fra Neuen Gamme blev sendt til Koncentrationslejren i Meppen nær den hollandske Grænse. Vi Danske indsaa, at det var af Betydning at optræde samlet, og vi fik meget ud af det. Vi optraadte altid som en Enhed i Meppen, og vi blev Lejrens knyttede Navne. De øvrige Fanger var enkelte Individier; vi var en samlet Organisation, og det førte trods alt til noget i Forhandlingerne med de tyske Lejrledere; vi opnaaede adskilligt. Vi Danske i Lejrerne i Meppen og Neuen Gamme stod ubrydeligt samlet i alle Spørgsmaal, og der var aldrig Uenighed, selv om vi var politiske Fanger af højst forskellig politiske Overbeviining. Vi delte alt, Sorger og Glæder, og det klarede os igennem. Vi vilde ikke give op — vi kæmpede paa de Frontier, vi kunde. Vi holdt os saaledes fri for Lus midt i en Lejr, hvor det vrimslede med Ulag. Vi tvang for Eksempel den berygtede Obersturmführer Tuman i Neuen Gam-

me, en Djævel, der har Hundrethusinde Menneskeliv paa sin Samvittighed, til at lade os faa Bad i de sidste Uger.

— Hvor var det værst?

— Jeg havde mine værste Maanedere i Meppen. Vi leed som Bæster med at grave Tankfælder og Bunker. Måden var mere end ringe, og af Tøj havde vi kun Læser. Kulden var for Resten altid værre end Sullen; i Meppen ha saaledes 75 pct. af Fangerne uden Tæpper paa det bare Gulv i Træbarakker i November—December. Slem var ogsaa Mangelen paa Fodtøj. Man stjal vore danske Sko og Støvler, og af de Trøstefler, vi fik i Stedet, paadrog mange sig Saar i Fødder og Ben, der medførte dødbringende Infektioner. Af de 132, vi var, efterlod vi 18 Kammerater paa Kirkegaarden. Aftenen før, vi sendtes tilbage til Neuen Gamme, var vi paa Gravene — Jeg havde selv været med til at grave flere af dem — og lagde Kranse med røde og hvide Bånd. Hver eneste Grav blev smykket.

— Hvordan akkaffede De dem?

— Vi havde en Gartner blandt os og

en Fyrreskov ved Lejren. Han bandt skønneste Kranse af Fyrretræne, Båndene „organiserede“ vi. Man kunde organisere alt for Cigaretter.

— Forsøgte Ingen at flygte?

— Ingen Danske i Meppen. Flugtsøg straffedes med frygtelige Prygl de Marinesoldater, der bevogtede bagefter sendtes Flygtningene til anden Lejr, hvor de vel blev hængt. Senere skød man straks Fanger, der forsøgte Flugt.

— Hvordan fik De at vide, at I skulde hjem?

— Der var allerede Rygter om svenske Røde Kors' Intervention i Meppen, en Dag — den 15. Marts — sendtes tilbage til Neuen Gamme. Der mødt vi med de norske Fanger og andre Danske, og alle havde vi trods Vorne Død og Mishandlinger overalt — særligt slemt havde det været for Danske i Porta i Westfalen — end et Haabets Glimt i Øjnene. Vi vilde ikke give op. Jeg fik en strålende Kammerat at arbejde med i Nordmar den Sverre Løberg, de norske Fange Tillidsmand, og endelig kom jo Røde Kors-Komiteen med Grev Folke Bernhottle i Spidsen og Kontorchef Hwa fra det danske Udenrigsministerium, den sidste Maaned i Neuen Gamme bare sov og spiste vi. De præsenterede Røde Kors-Pakker gav os Huld,

En samlet Mindeappell for de Døde

— Hvad vil De nu opnaa for Deres Kammerater?

— Jeg er her udelukkende for at forhandle om en samlet Hjemkomst. Det er vort store Ønske, at vi sammen ma vende tilbage til vort Fædreland. Det er saa Meningen, at vi, inden vi skilles, ved en Mindeappell kan minde de Kammerater, vi maatte efterlade paa Kirkegaardene og i Askeurnerne i tyske Koncentrationslejre. Liber.